

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și strălănitare pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

O tendință vizibilă.

Arad, 26 August 1911.

De câteva săptămâni încoace guvernul domnului Khuen, lovit de multe nenorociri în planurile sale, pare a simți nevoie de mai multă liniște, pentru a câștiga timp de concentrare a forțelor ostenite. Căci, cu toată tactica sa diplomatică, cu toată permanenta sa atitudine de duplicitate, și-a câștigat o serie de adversari, în Austria, ca și în Ungaria. În Austria concesiile militare pentru limba maghiară în armată au făcut o impresie revoltătoare și au provocat criza cu ministrul de război, baronul Schönaich, care nu va rămânea fără răsnet în campania parlamentului din Budapesta. Tot în Austria se înfierează pe toată linia intoleranța guvernului maghiar, care împiedică importul de carne din Argentina, cerînd în schimb din partea Austriei alte compensații industriale. În Croația programul desnaționalizării căilor ferate și impunerea limbei maghiare, în locul celei croate, în toată administrația a dat naștere unui curent așa de potrivit d-lui Khuen, încât numărul oamenilor politici croați, cari cer independența Croației, nu mai este de desconsiderat. Pe toată linia deci o împotriviare față de râvna egoistă și exagerată a guvernului Khuen, de a continua, cu sistemul lui, să câștige nou teren pentru hegemonia maghiară.

Neapărat, să nu mai vorbim de naționalitățile noastre și despre raportul acerb între noi și actualul guvern. Naționalitățile, dintr'un început, îi poartă lui Khuen

ponosul, pentru procedările, aproape sălbătice, în alegeri și pentru contrazicerile neîncetate în facerea făgăduințelor. Duplicitățile lui față de noi Români, în special, farizeismul lui, în chestiunea faimoasă a „împăcării”, n'a fost decât un joc consecvent de-a „pisica cu șoarecele”. Ce poate fi deci mai natural, decât datoria noastră de a sta, până la contraprobe, în rînd cu ceilalți combatanți înviersunați ai politicii actualului guvern?

Ei bine, situația asta, așa de puțin prietenoasă, desigur nu este prielnică cabinetului Khuen. Și dacă cu încăpăținarea asta ar fi înaintat orbește, mai ales când chiar aproape toate celelalte tabere un-rești, obstrucționistii, ca și socialiștii, îl combat în modul cel mai violent, poticnirea era inevitabilă. Presa maghiară însaș vestea mai deunăzi, cu glas de chimvale, că d. Khuen „pachetează”.

S'a întâmplat însă, după toate aparențele, o schimbare la dreapta, care, mărturisim sincer ne surprinde. Cine știe urmări ultimele manifestări din sînul societății nemaghiarilor dela noi, a putut să observe, cum guvernul Khuen, așa pe nesimțite, caută să se apropie de noi, cu ceea ce nu face mare senzație, dar totuș e ceva în împrejurările actuale. Băgăm de seamă, că prin faimoasa lui șiretenie, ce-l caracterizează, d. Khuen și-a reluat iarăș tentativele de ademenire, pe care le pornise la începutul inaugurării politice, care amenință acum să-i frîngă gâtul. Incearcă să reia, pe sub mână, iarăș o notă mai dulce, o notă de chemare la colaborare a naționalităților la o muncă unitară pentru aspirațiunile statului ungar. Dacă cu transfugii

n'a reușit decât să se facă ridicol, guvernul d-lui Khuen a introdus în schimb pe semne un sistem mai inteligent, prin o încercare de a convinge pe fruntașii naționalităților că mai este și alt *modus in rebus*. În acest scop și-a luat de „punct de plecare” cultura naționalităților și s'a hotărît, în mod temporar cel puțin, să acorde mai multă libertate și un teren mai larg manifestărilor culturale ale naționalităților.

Iată, într'adevăr, ce-am putut înregistra din faptele guvernului, cari ar putea fi simptomatice. Să considerăm pe favoriții lui mai întâi, pe Sași. Lasă că Sașii sunt pururea adepții ori cărui guvern unguresc și își iau regulat răsplata neactivității lor politice și a supunerii lor umilite. Dar nici atîta bogăție și belșug din fondurile statului nu s'a mai vărsat peste neamul săsesc, ca în anul acesta! Aproape toate liceele lor au obținut acum enorme ajutoare. Biserica mare a Sașilor din Brașov se restaurează din banii dați de d. Khuen, în valoare de sute de mii de coroane din erarul statului. Dar ne închinăm, căci e pentru cultura germană! Și tot pentru cultura germană s'a luat și în școlile de învățători de stat, măsura, ca în viitor limba nemțească, să se propună ca studiu obligator.

Urmează apoi Șvabii! Bieții Șvabi din Banat! Până de curînd nici o înviere în viața lor. Complect căzuți în conștiința lor națională. Aproape de tovarășii lor nemți din regiunea Zips-ului. Au venit însă câțiva apostoli tineri și i-au deșteptat destul de vreme, ca să-și revendice din nou na-

POIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Celei de demult.

I.

Îmbătrânești! Obrazul de-altădată
E obosit. Iar ochii tăi cerești
Resfrîng pămîntul... viața sbuciumată:
Frumoasa' mea, de acum îmbătrânești!

Tristețea o să-ți fie tot mai deasă
Și rîsul tău se va rări mereu...
Oa mâine, fire albe or să iasă
În părul care-a fost odată greu...

O simți și tu... Atîta voluptate
Găsești în tîinuitul tău regret!...
Îmbătrânești! Cuvîntul ce te-abate,
Atît de mult îmi place să-l repet!...

În jurul tău, de-acum n'o să mai sboare
Frumosul stol ce'n slavă te-amețea
Nu, n'ai să mai surâzi triumfătoare...
Apropie-te răzburarea mea!

II.

Ne-am întîlnit — a fost o întîmplare —
Ași fi trecut de m'ai fi oprit...
De ce să-mi spui cuvintele-ți amare?
De ce să tulburi lacul liniștit?

Eram un lac cu apele senine
În care doarme o fată de 'mpărat...
Ca'ntr'un sicriu de-argint păstram în mine
Trecutul mort, trecutul 'mbălsămat...

Eram un cimitir — și nici o mână
N'ar fi cules din el un trandafir —
De ce-ai venit, cu mâna ta păgână,
Să-mi sărăcești frumosul cimitir?

III.

Din toate câte fură altădată
Tu n'ai păstrat nimic înălțător...
Ți-ai amintit de-a vorbă aruncată...
De-o șoptă rea... de-un rîs învingător...

Tu ai găsit doar răni nevindecate
Cînd ți-ai purtat privirea înapoi
Și mi-ai vorbit — cu-atîta răutate! —
De zidul care crește între noi!

IV.

În sufletu-mi cânta odinioară
Un înger alb, frumos, nevinovat...
S'a dus acum! Îl văd, îl văd cum sboară,
Și'n locul său, toți diavolii se sbat...

V.

Eu am avut odată pentru tine
Cuvinte calde... șoapte... mîngăieri...
Tot ce-am avut mai bun, mai sfînt în mine
Ți-am dat atunci... Acuma ce mai ceri?

Acum sunt rău — e ceasul răzburării!
Porniri ascunse, crude, nebunești,
Mă fac să-ți strig cu glasul ne'ndurării:
— Îmbătrânești, m'auzi? Îmbătrânești!

Victor Eftimiu.

II aștept.

Îl aștept cu crini cu roze
Dar nu vine! Cine știe
Poate-i bolnav iar acasă,
Poate nu mai vrea să vie...

Ah! și ce frumoși sunt crinii.
Dar de-o 'ntârzia să vină:
În curînd n'o să mai afle
Nici o floare în grădină...

Cîntec.

M'a-îndrăgit un prinț și noaptea
Cînd mă duc la întîlniri,
Cu condurii mei de aur
Calc pe pod de trandafiri...

Dar de mâine în războaie
Mi-se duce dragul prinț,
Și mă lasă fără sprijin,
Vinovată la părinți...

V. Lascar.

ționalitatea. În deosebire de sași, ei luptau și simpatizau cu mișcările noastre și iată-i în rândurile intransigenților și deveniți deodată periculoși statului. Și Khuen urmărește acum să-i înlănțuească, tot pe cale culturală. La Vîrșeț a fost mai de curând un comers al Șvabilor tineri, la care au venit Germani de pretutindeni. Și s'a cîntat melodii naționale, și s'a glorificat unitatea culturală a tuturor Germanilor și s'a beut „Bruderschaft“, dar nici jandarmi, nici alte impetuosități de procurori, nu și-au făcut apariția. Praznicul a fost impozant, ca în vremi, cari vor să producă în sus nașterea unei epoce pacifice.

Aceeași atitudine pare a o fi avut guvernul și față de acei Slovaci, cari au luat parte la un congres al lor, aranjat nu în Ungaria, ci în Bohemia, unde discuțiile asupra culturii slave nu sunt oprite. Organele guvernului au fost destul de prevenitoare față de magistrala explicație a lui Milan Hodzsa din „Pester Lloyd.“ Și împotriva bravilor luptători pentru cultura slovacă nu s'a luat nici o măsură.

Acelaș caz apoi și cu recentele noastre solemnități din Blaj! A fost o problemă cam grea, poate, pentru guvern, dar vrînd nevrînd el a trebuit să se execute, căci măsuri de precauție și de oportunitate îi cereau să nu turbure, în clipele aceste grele pentru guvern, țara și o naționalitate întreagă, pe Românii, cari, la un moment dat, i-ar putea fi folositori, tratați fiind cu un tact mai fin și cu o atenție mai binevoitoare.

Aceasta trebuie să fie cauza aparentei înlănțuriri a vicelanului șef de minister. Se petrece ceva în atmosferă care îl atrage spre naționalități? Este o tendință de înlănțurirea moravurilor, pentru că cer interesele situației partidului muncii? Sau e vre-un alt gest de cumintire din alte regiuni?...

Dar grație pentru grație și gentileță pentru gentileță! Avem de sigur recunoștință destulă pentru aceste atențiuni, dar

nu cu prețuri oculte, ce ni-se destină. Legile țării au înscris în ele o ocrotire mult mai largă, decât modesta libertate de mișcare culturală, ce ni-se asigură din partea actualului guvern, cu o umbră de platonism.

Audiența primului ministru. Conte Khuen-Héderváry se va înfățișa la începutul săptămânii viitoare în audiență la monarhul, ca să-i raporteze despre situația politică și despre cea parlamentară. În comunicatele inspirate de guvern în legătură cu această audiență se spune că ea n'ar avea nici o importanță deosebită, după ce guvernul deocamdată nu plănuieste nici o acțiune care să schimbe tactica expectativei ce observă astăzi.

E frumoasă consecvența aceasta a contelui Khuen, rău e însă pentru d-sa că e cu toate astea zadarnică și lipsită de orice perspectivă a reușitei.

Un deputat iusthișt și sufragiu universal. Eitner Zsigmond, unul dintre fruntașii partidului iusthișt în Cameră, a spus în consiliul permanent al comitatului Zala, cătră un reprezentant al partidului guvernamental, care afirmă că aducerea sufragiului universal ar fi asemenea unui salt nebun în prăpastie, următoarele: „Mă bucur că sunt mari deosebiri între noi. La urma urmelor putem să abandonăm și noi calificativele de egal și universal, din viitoarea lege electorală, am păstra cel mult secretul votului ca să stărpim corupția de până acum a alegerilor.”

Declarația aceasta a lui Eitner a stârnit mare furtună în sânul partidului social-democrat din Zala, gazetele ungurești o comentează în fel și chip, iar deputatul ungar nu simte nevoia nici unui rând de desmințire. Chiar și în cazul unei desmințiri, noi trebuie să rămânem însă convinși, că nici actuala opoziție nu dorește un adevărat sufragiu universal, care să democratizeze întreaga noastră țară. Toate strigătele iusthiștilor, rămâne niște simple chițibușerii de tactică.

Situația în Austria. Locțiitorul Bocmici, principele Thun, s'a întors la Praga pentru a începe tratativele de împăcare între Germani și Cehi. În cursul zilei de ieri, principele Thun a avut o întrevedere cu deputatul Skarda, președintele

clubului deputaților cehi, căruia i-a comunicat programul său și proiectul de împăcare.

Tratativele se vor începe numai după ce Germanii și Cehii vor fi discutate în adunările lor proiectul principelui Thun.

Reichsrathul austriac se va convoca pe ziua de 10 Octomvrie.

Consiliul de miniștri. Din Budapesta primim știrea că pe sfârșitul săptămânii viitoare va avea loc un consiliu de miniștri, la care vor lua parte și ministrul de finanțe, Lukács și ministrul de agricultură Serényi, cari se vor întoarce din concediu Martia viitoare. În acest consiliu, pe lângă politice curente, se va aduce în discuție și chestia importului de carne din Argentina.

De ce întârzie trenurile.

Arad, 8 Septemvrie.

Cu prilejul serbărilor dela Blaj am avut prilej să fac cunoștință cu un tânăr profesor german dela Berlin, *Dr. Fritz Rochlitz*, care a venit în mijlocul poporului românesc să facă studii de etnografie. Călătorind în cursul celor vre-o 3 săptămâni petrecute între Români în multe părți, spiritul lui observator, nepreocupat, a fost izbit de câteva fenomene cari pe noi nu ne mai surprind, fiindcă constatându-le zilnic am ajuns să le socotim firești.

„În cursul celor două săptămâni din urmă — îmi spunea d. *Rochlitz* — am călătorit cu trenul aproape fiecare zi. Și știți ce am constatat? O singură dată trenul cu care aveam să călătoresc n'a sosit și n'a plecat la ora fixată în mersul trenurilor. Întârzierile de o jumătate de oră erau la ordinea zilei. Dar nu erau rare nici întârzierile de o oră și mai mult. Vă dați seama de pierderile enorme ce suferă țara pe urma acestor întârzieri, cari numai foarte arareori sunt pricinuite de forță majoră? Fiecare tren întârziat oprește în drumul său alte trenuri și locomobilele stau pe linia întreagă în gări, așteptând să poată pleca și înghițând cantități mari de cărbuni. Câte milioane de coroane se pierd pe an prin acești cărbuni cari se prefac numai în fum? Și vă dați seama ce impresie rea trebuie să facă asupra cetățenilor această lipsă de punctualitate, acest dispreț pentru un program stabilit înainte? O țară în care trenurile pleacă întotdeauna cu întârziere, dă dovadă că este o țară cu administrație rea, cu funcționari lipsiți de sentimentul datoriei...”

Cam atât îmi spunea d. *Rochlitz*, arătându-mi apoi cum milioanele ce se pierd prin aceste veșnice întârzieri ar putea fi întrebuințate spre scopuri publice, crearea de instituții culturale și sociale, prin cari s'ar promova în mare măsură ridicarea nivelului cultural al popoarelor din țară.

Are deplină dreptate tânărul profesor german. Milioane de coroane s'ar putea economisi pe an numai din circulația căilor ferate, — dacă sentimentul datoriei ar

Sonet.

Imbujorat apusul arde 'n pară,
Sub dunga zării soarele s'ascunde
Și din adânc vin glasuri dulci în unde;
De-un cântec blând văzduhul se 'nfiară
Zorînd spre sat, flăcăi vin dela muncă
Purtând în glas a firii potolire
Și 'n suflet calde visuri de rodire
Urzite 'n vraja doinelor în luncă.

Un pitpalac se strigă des pe nume,
Din grâu 'nalt abia răzbind, ca'n valuri,
Ca un pribeag ce-și cată rost pe lume.

Se lasăncet amurgul peste dealuri
Ș'un vânt îi mișcă blând cernita haină...
In pacea sfântă plânge codru'n taină.

Nu e 'n vis...

O rugă-ți licări tremurătoare
In umbra ne'nțeleșelor priviri
Când inima ta prinse să 'nțeleagă
Fiorul unei tainice iubiri.

Și el... copil cu plete de mătase
Sub gene lungi purtând albastrul firii
Zâmbit-a blând, cu fața 'mbujorată
Gustând otrava dulce a iubirii...

Sfioasă'n fața stolului de gânduri,
Când sufletu-ți pornește spre visare,
Adesea'l chemi cu buze 'nfrigurate,
Seninul feții tale să 'nfioare.

Și vântu-ți poartă dornica chemare
Când zările 'ndrăznesc să-ți fure gândul,
Trezind în largul firii o doinire
Ce sufletu-ți pătrunde luminându-l.

Frumos e-albastrul cerului de vară
Și-i dulce zbuciumata pătîmire
Dar smulge-te din lumea ta de gânduri
Că nu e'n vis povestea de iubire.

1911.

I. N. Părvulescu.

„Asociațiunea industriașilor de mobile“ din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și saloane. la în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătărilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapetăria lor.

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Butorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete“, Strada Vămii nr. 36.

fi mai dezvoltat în administrația noastră. Și nu ne referim numai la administrația căilor ferate, ci la întreaga noastră administrație publică. *Pretutindeni dăm de a-celeași întârzieri.*

În Camera deputaților s'au adresat miniștrilor sute de interpelări în chestiuni de interes absolut obștească și sunt și azi peste 100 de interpelări cari așteaptă de luni îndelungate răspuns. Unde este aici sentimentul datoriei?

An de an adresăm și noi ministerelor deosebite petiții, cereri și apeluri. Și rezolvirea lor întârzie ani întregi. Câte societăți culturale românești nu se pot inactiva, fiindcă statutele prezintate spre aprobare se rețin ani întregi, fără să fie rezolvite. Unde este aici sentimentul datoriei?

Și aceleași târăgănări le putem constata la administrația comitatensă, pretutindeni unde funcționarii depind, în măsură mai mare sau mai mică, de guvern.

Le lipsește organelor noastre administrative sentimentul datoriei, pentru că la noi împlinirea conștiințioasă a datoriei nu este merit de care să se ție seamă. Numirea în funcțiile administrative și înaintarea în rang numai în cele mai puține cazuri este o răsplată a muncii depuse. În cele mai multe cazuri e răsplata serviciilor aduse guvernelor.

Vrednicia și munca în administrația noastră sunt noțiuni aproape necunoscute. Să ne dăm numai seama de ce se întâmplă în comitate. Aproape întreg corpul funcționarilor centrali îl alcătuiesc, pretutindeni, fii de aristocrați scăpătați, odrasle de „gentry” cari nu se pot feri pe altă cale și trăiesc din buget, fără să producă ceva.

De ce ar mai și munci acești funcționari bugetivori când experiența zilnică le dă dovadă că numai prietenia celor de sus le poate netezi calea înaintării?

Iată de ce întârzie trenurile...

Sborul lui Vlaicu în Sibiu *)

Îndrăznețul aviator Aurel Vlaicu, care la serbările culturale din Blaj a uimit publicul cu minunatele sale sboruri, a binevoit să primească invitația de a face o ascensiune și în Sibiu. Ascensiunea va avea loc *Duminecă, în 17 Septembrie st. n. 1911* la orele 5 p. m., pe câmpul de exerciții militare din loc.

Prețurile de intrare sunt următoarele:

Locul	I.	—	—	10 cor.
	II.	—	—	6 cor.
	III.	—	—	3 cor.
	IV.	—	—	1 cor.

Ne împlinim o plăcută datorie, când luăm sub ocrotirea așezământului nostru cultural această izbândă a științei, care face cinste neamului românesc.

Ne adresăm deci tuturor oamenilor noștri, cari pot aprecia importanța problemelor culturale, rugându-i să grăbească cu toții și să îndemne pe toți Români din împrejurime a lua parte la această frumoasă sărbătoare a geniului românesc.

Sibiu, 5 Septembrie 1911.

Prezidiul „Asociațiunii:
Andreiu Bârseanu.

NB. Biletele de intrare se pot primi dela biroul central al „Asociațiunii” și dela librăria arhidiecezană din Sibiu. Prevăzându-se aglomerare mare de public, doritorii sunt rugați a-și procura biletele în cel mai scurt timp.

*) Ziarele noastre sunt rugate a reproduce de mai multe-ori acest comunicat.

Scrisori din București.

Ruga unei mame. — Automobilismul și victimele lui. — Oaspeți străini în București. — Insemnă-tea acestor vizite.

București, 24 August.

Opinia publică urmărește cu interes activitatea desfășurată de autorități pentru prinderea haiducului Pantelimon din codrii Moldovei. Peste banalitățile ce se scriu cu asemenea ocazii a venit acum un episod înduioșător: Petiția adresată de bătrâna mamă a haiducului către M. S. Regina, cerind iertare pentru fiul ei răătăcit.

Este cea mai mișcătoare pagină din acest roman de aventuri și zbuciumări, peste care poate mulți vor fi trecut prea ușor. În timp ce poterații și jandarmii cutreeră cu ura în suflet pădurile pentru a pune mâna pe acest om răzvrătit, acolo, la o masă săracă, bătrâna cu focul dragostei de fiu în suflet, dicta unui jălbar scrisoarea către Doamna țării, cerind îndurare pentru el, spre a și-l putea vedea întors la vatra părăsită.

Peste tot ziarele au dat lămuriri cât se poate de binevoitoare despre această femeie, care ne este prezentată într-o lumină simpatcă. Ea nu cunoaște pe banditul urmărit. Știe numai că fiul ei nu poate veni aproape de sufletul ei iubitor. Și unde se putea adresa mai bine decât la femeia, care și-a câștigat frumosul nume de mamă a celor obișnuiți?

Semnificativă este mai ales încrederea, cu care bătrâna se adresează Doamnei țării. Este o dovadă despre credința pe care poporul dela țară o are în familia domnitoare, despre adâncă dragoste și încredere ce i-o poartă. Citind rîndurile așa de rău stabilite, îți vin în minte episoadele din trecut îndepărtat, când toți ceice nu mai aveau nici o nădejde se adresau Doamnei, ca prin rugăciunile ei să stearcă mila stăpânului țării. Este însă întrebarea: Va fi ajuns acea petiție acolo, unde a fost trimisă?

Fără îndoială, nicăiri nu se face atât abuz cu sportul automobilismului decât în România. Visul micului slujbaş cu inspirații, al negustorașului cu oarecare clientelă, al burghezului încă neghivuit și al tuturor candidaților la pricepsală este acela de a avea un automobil. Elita întregă se bucură de acest dar ceresc. La ministere, la prefecturi și pe la primăriile orașelor vechile trăsuri cu cuii înaintași, cu clopotele, cari făceau să răsunec zarea au fost înlocuite cu această nouă „mașină”, a cărei menire este par'că stabilită de mai înainte: de a omori.

În ultimul timp, grație acestui mijloc de comunicație modern, ne-a fost dat să înregistrăm o sumedenie de accidente mortale, ale căror victime n'au fost numai iubitorii de sporturi, n'au fost numai aceia, cari fac să se sperie satele, când trec în goană nebună, ci au fost și persoane, cari aveau un frumos rol în viața publică. Destul să amintim cazul fostului secretar general dela instrucție, Teodoru, a cărui moarte năpraznică a produs o impresie atâta de dureroasă în toate cercurile. Cel puțin despre accidente mai puțin grave auzim vorbindu-se zilnic. Răniurile din cauza accidentelor de automobil sunt ceva obișnuit și nu mai produc nici o impresie.

Zilele acestea înalta societate bucureșteană a pierdut, în urma acestui sport, doi valoroși membri ai ei, pe L. Leonida, ucis pe drumul dintre Dârste și Brașov și pe Const. Gussi, fratele prefectului din Ialomița. Amândoi oameni tineri și plini de viață au căzut grație îndrăznelei lor care i-a costat viața.

Atâtea nenorociri aduse de această „mașină” au alarmat publicul. Ziarele cer, și cu drept cuvânt să se ia măsuri pentru a se stabili din partea autorităților iuteala, cu care să fie mânate automobilele. Și-ar fi timpul să se ia aceste măsuri.

Eri au sosit în București, după ce la Predeal au făcut cunoștință cu delicatetea ungurească, D-na Clemence Rose, corespondentă a ziarului „Morning Post”, Dr. Cippico, profesor de limba italiană la Universitatea din Londra și W. Stead, reprezentant al ziarului „Times”. Au venit însoțiți de d. G. Moroianu, atașatul comercial al României la Viena. La București au avut o primire cât se poate de călduroasă. D. Maiorescu, ministru de externe a primit pe oaspeții străini acasă la

dânsul, reținându-i la dejun. Aseară, ziariștii englezi au fost oaspeții d-lui Teodoru, secretarul general al ministerului de interne, iar astăzi au fost oaspeții d-lui N. Filipescu.

Noii sosiți vor sta în țară mai multe zile, făcând câteva excursii în localitățile istorice precum și în ținuturile mai romantice ale țării. Vor face, între altele, o excursiune pe la Bistrița; vor vizita apoi orașele Braila, Galații și Iași. Înainte de a pleca din țară, ei vor merge la Sinaia, unde vor fi primiți în audiență de M. S. Regele Carol. Atât felul cum au fost primiți, cât și lucrurile pe cari le-au văzut în România, au făcut o excelentă impresie asupra distinșilor oaspeți. Cu multă căldură, în diferitele conversațiuni, pe cari le-au avut, au lădat spiritul comunicativ al Românului și bunăvoința lui față de străini, lucruri pe cari nu le-au întâlnit în alte țări. Și mai ales nu le-au întâlnit cât au călătorit prin Ungaria, unde apărătorii ideii de stat unitar național s'au purtat așa puțin de politicoși.

Asemenea vizite nu pot fi decât spre folosul Românilor. Publiciștii străini cunoscându-ne mai de aproape, vor ști câtă crezare merită știrile tendențioase răspândite de anumiți indivizi în presa străină cu privire la Români și țara lor. Și, când ne vor cunoaște, vor vedea că merităm simpatia tuturor atât prin calitățile noastre sufletești, cât și prin sfințenia idealului nostru.

Corespondent.

Asociațiunea și clasa de mijloc.

— Srisoarea unui negustor. —

Săliște, 5 Septembrie.

Câtă vreme au ținut serbările dela Blaj am urmărit cu deosebită atenție rapoartele gazetelor noastre. Mă interesa să știu ce s'a întâmplat cu consfătuirea comercianților noștri, ce hotărâri s'au luat cu privire la viitorul congres, despre care ziarul „Tribuna” a scris cu o căldură însuflețită. Durere, aceste rapoarte nu mi-au prea mulțumit curiozitatea. Abia dacă târziu am putut afla câteva note întârziate, fără prea multe amănunte. Nu țin să fac nici o observație în privința acesteia, căci, îmi pare nespuse de rău, dar nici eu nu am putut lua parte la acea consfătuire, împiedecat fiind de afacerile mele. Cred însă că fac un serviciu tagmei mele dacă dela acest loc, mai târziu, îndrăznesc să fac o propunere în legătură cu organizarea comercianților și industriașilor români.

Asociațiunea noastră ocrotește la sânul ei de mamă toate păturile noastre sociale. Domnii noștri încap în cadrele Asociațiunii noastre fără ca prezența lor să excludă pe țărani. Nu, căci Asociațiunea noastră este a întreg neamului nostru, fără deosebire de confesiune și fără deosebire de rang social. Mă întreb eu, deci, pentru ce nu s'ar da loc oficios în Asociațiunea noastră și comercianților și industriașilor români? Oare ei nu constituie o parte integrantă a neamului nostru? Nu sunt comercianții și industriașii, clasa noastră de mijloc, cea cheazășie a bunăstării noastre naționale, despre care se vorbește atât de des?!

Eu nu zic că orice comerciant și industriaș român nu are dreptul și datoria de a se înscrie membru la Asociațiune, nu, căci faptele m'ar desminti. Ce vreau eu să scot la iveală este anomalia, că nici până astăzi nu avem la Asociațiune, pe lângă secțiile de diferite categorii, și o secție a comercianților și industriașilor români. Avem ce-i drept o secție economică, dar după cum arată experiența de până acum, acolo nu au loc decât finan-

cierii noștri, directorii de bancă și economiștii. Aceasta o spun fără nici o supărare, căci o astfel de secție încă este necesară. Conducerea Asociațiunii noastre trebuie să se convingă, dată fiind mișcarea din urmă a comercianților și industriașilor, că sunt anumite interese ale clasei noastre de mijloc cari trebuiesc cultivate și apărute. Tot sub acest raport, oamenii noștri de bine, trebuie să se pătrundă din zi în zi mai mult, avem doar atâtea exemple, că comercianții și industriașii noștri, în lumea aproape internațională a banului, în care se învârt, sunt în cea mai mare primejdie de a se desnaționaliza. Orașele de pe teritoriu românesc sunt toate cu caracter străin, astfel, încât comercianții și industriașii pe cari îi dă neamul nostru sunt expuși toți să se asimileze cu mediul în care trăiesc.

Ne trebuie o instituție națională care să-i adune pe toți acești fii ai neamului la un loc, să-i organizeze pe baze naționale, să-i străbată de spirit național, căci altfel nici odată nu vom ajunge să creiăm aceea forță a neamurilor civilizate, care este clasa de mijloc. Această instituție națională nu poate fi alta, decât Asociațiunea noastră.

Este adevărat că avem și așa numite „Reuniuni de meseriași”, cari în unele părți, funcționează cu mult succes. Rodul lor se reduce însă la anumite localități, cum este Sibiuul, Blajul etc., dar noi avem lipsă de un for suprem, care să fie cu caracter general. Reuniunile aceste pot să funcționeze și mai departe, ca până acum, fără să împiedece eventuala activitate a secției pe care o propun eu pentru Asociațiune.

Asociațiunea noastră este de altfel și incompletă fără o secție a comercianților și industriașilor. La Asociațiune trebuie să fie reprezentate toate păturile noastre sociale, căci numai în chipul acesta poate să-și ajungă menirea adevărată, de a fi o oglindă a întreg neamului nostru. Pe de altă parte, eu socotesc că lupta pe care o ducem noi în vremile de acum, mai ales pe terenul acesta trebuie să se dea. Trebuie să ne creăm o clasă de mijloc cu puternice sentimente naționale, care să cucerească orașele de pe teritoriu românesc, dând neamului nostru un element de cultură neînchipuit de mare. Este, deci, de datorința Asociațiunii noastre să îmbrățișeze cu cea mai mare căldură organizarea clasei de mijloc.

În acest înțeles fac apel la comercianții și industriașii noștri pe cum și la conducerea Asociațiunii să studieze chestiunea înființării unei secții a comercianților și industriașilor români. În deosebi mă adresez cătră colegii mei cari vor convoca congresul plănuț, să pună ca cel mai însemnat punct în programul viitorului congres această chestiune de mare importanță națională. Eu socotesc că ne va reuși să împlinim această faptă care va da o nouă viață și Asociațiunii și clasei noastre de mijloc.

Din Gleichenberg.

Schloss Gleichenberg, Schloss Gleichenberg
Wie stehst du in den Stürmen
Mit deinen stolzen Türmen,
Schloss Gleichenberg!

E o frântură de cântec auzit în zilele acestea, o melodie când melancolică, aproape tristă, când pătimașă și plină de energie. Nici o clipă nu-mi pot îndrepta privirile spre stâncile încoronate cu măreție medievală a castelului, fără ca să-mi răsune iarăși în urechi: „Schloss Gleichenberg, Schloss Gleichenberg...” „Și-aș vrea să știu ce povestește cântecul? Nu cumva întemeierea și ridicarea sumetelor metereze învălitate în vrajă trandafirică a vre-unei legende? Sau poate vre-o tragedie medievală petrecută în dosul lor, în turnul, care azi nu mai există, sau în beciul adânc dela poala lui? Sau e cuvântul îndurerat al vre-unui „minnesaenger”, colindător din oraș în oraș, din castel în castel, astăzi ospătat împărătește, iar mâne alungat cu câinii, care afară de versuri și sărăcie n'avea nimic pe lumea asta, decât doar dragostea furișe a vre-unei domnițe din castelele pe unde a trecut? S'au poate — iartă-mă, o nobile Laskaride! — o cântecul cutărui țaran stirian cu fața bronzată, plină de sănătate, cu mușchii de oțel, ca ai șerbilor din circurile Bizanțului?

E mult de atunci. Pe câmpiile morave căzuse învins leul boem, iar Habsburgul își împinsese hotarele până departe spre valurile pline de cântec și lumină ale Adriaticii. Iar într-o bună zi contele graniței stiriene descălecă cu ceata lui și cu vre-o câțiva călugări în lunca deschisă spre miazăzi, cercetă dealurile cu luare aminte, alese unul și împărți poruncă aspră: să înceapă clădirea.

Și oștenii porniră în toate părțile, țărani fură adunați. Și munca începuse. Brațele se opinteau, spinările se 'ncovăiau, securile și ciocanele șidaltelau viau, scripetele scârțăiau, codrii gemeau, și zidurile creșteau tot mai înalte, tot mai spăimântătoare. Unde n'ajungea puterea, ajuta biciul. Oh, de ar putea grai pietrele acelea mușchioase, câte dureri și blesteme ne-ar spune ele! Dar poate e mai bine că nu grăiesc...

Iar pe coasta de alături își clădiră adăpost cei câțiva benedictini. Și în curînd cioaia răsuna biruitoare peste cuprinsul văilor chemând pe cei împilați și trudiți la rugăciune. Iar ei veneau, uroau domol cărăruia cu cele stațiuni ale Golgoței, și cădeau în genunchi în fața cucernicului frate, care vorbea despre bunătatea celui din Nazaret. Și ochii se ridicau plini de încredere, sufletele se înviorau — ca mânezi să înceapă din nou truda și chinurile ale căror roade le culegea „domnul”.

Sute de ani trecură. Jos în vale câteva sate risipite printre pădurile de brad și fag, iar sus Schloss Gleichenberg și alături benedictinii.

Pe la 1830 însă iată se lățește povestea despre niște izvoare tămăduitoare, cari s'ar afla sub via călugărilor. Și în curînd se ridică Gleichenbergul de azi. Dealurile se umplu de vile, în locul căilor noroioase răsar parcuri cu cărării bine îngrijite, cele mai moderne instalațiuni făgăduiesc bolnavilor de piept sănătatea. Și lumca curge de pretutindeni și renumele se lățește și urmașii salahorilor și chinuților cari au ridicat castele feudale, se îmbogățesc pe zi ce merge.

E progresul...

Eu însă sunt convins, că dacă s'ar ridica din criptă vre-unii dintre vechii conți ai graniței și și-ar plimba ochii de-a lungul Gleichenbergului de azi într-o zi de Iulie, nu numai că n'ar fi mulțumit cu progresul, dar ar rămânea de-a dreptul indignați. Nu urmașii lor, nici urmașii șerbilor lor cu palmele aspre, se plimbă de-a lungul aleelor umbroase în acru binefăcător, ci un neam deosebit, cu ochii bulbueți și roșii, cu nasul coroiat, cu fața și mâinile pline de pistrui, cu zulufi și părul roșietic, cu pălării rotunde de catifea și caftane murdare, un neam, care pe vremea lor încă știa pungăși și împrumuta bani, dar știa mai

multă omenie: ovreii din Ungaria și din Galiția. De sigur n'ar fi prea mulțumiți bravii cavaleri cari au străjuit pământul acesta cu platoșa pe trup și cu spada în mână.

Așa covârșitoare e puterea ovreimii încât și aici își are localurile sale proprii s. p. Israelitisches Hospital ș. a. Și e interesant că jidovimea din Ungaria grăiește aproape totdeauna ungurește.

Ce cuceriri frumoase face maghiarizarea! De-ar da Dzeu neamului unguresc cât de multe cuceriri de felul acesta! Poate-și va deschide odată ochii.

La 7 ore dimineața începe muzica în „Brunental”. Și șiruri, șiruri trece mulțimea cu paharele în mână îndreptându-se spre izvoare. Fete supte, ochi sperioși, glasuri stînse, cele mai ciudate fizionomii, alături de cele mai ciudate limbi ale Europei. Alături de impertinența mută a ovreului din Ungaria trece înfățișarea nobilă și cuceritoare a polonezei, soră de cruce cu Maria Potowska din Bachisarai sau fața visătoare, cu ochii luminoși verzui a Rusului din Moscova sau Orel; alături de Neamțul bine hrănit și tacticos dela Gratz alunecă înainte Sărbul cu ochi negri, cu sufletul pururi în neastâmpăr. Și toată lumea asta unduiește spre izvoare, se 'ntoarce spre muzică, se oprește în fața ei o clipă, ascultă câteva acorduri și trece înainte, cu toate că programa e foarte bine aleasă.

Intr'o dimineață însă am rămas uimit. Era o îmbulzeală în jurul orchestrei, ca niciodată. M'apropiu în grabă și bucuria nu mi-a fost mică: orchestra cânta „Doina Ciobanului” de Elinescu. Din acordurile staccate ale acompaniamentului picura lin și duios doina cu toată melancolia și dorurile și patimile ei. Se simția nițel accentul străin al flautistului, dar era totuși sufletul nostru care grăia în tonurile lui. Și lumea stetea cu cernică și asculta. Iar când glasul se pierdu, și răsună bruscul acord final al nemților, cu toții izbucniră în aplauze și strigăte. Orchestra fu silită să repete, iar „la dorința generală” să ia în programă și pe a doua zi punctul acesta!

Și Doamne ce mândru mă simțiam! Cu câtă bucurie le dedeam prietenilor mei ruși lămuriri despre muzica noastră.

M'am împrietenit aici cu vre-o câțiva studenți ruși parte dela universitatea din Moscova, parte dela cea din Chiev, veniți și ei la cură ca și mine. La început erau cam neîncredători; nu-și puteau închipui să fiu din Ardealul Ungariei și totuși Român. Li deslușii însă în curînd. Și prietenia noastră devenia tot mai intimă.

— Crede-mă, dle Stoica — îmi zise într-o zi unul, — e colosală putere glasul sângelui. Mie însă mi-se pare că există o putere și mai mare, care poate înfrăți și mai strîns: suferința. Noi încă suferim, și suferim mult. Dar îndurăm totul cu ușurință, căci muncim.

Mă uimesc studenții aceștia cu cunoștințele și vederile lor largi, mai mult însă cu entuziasmul lor sincer. Ascultam frământările și planurile lor, și încet-încet mi-se strecura în suflet durerea, că noi nu putem lucra la fel. Și nu putem fiindcă nu suntem pătrunși de sfințenia nici unui ideal, fiindcă nu ne putem desbăra — aici nu încercăm! — de apăsătoarea mentalitate burgheză, cu egocentrismul ei.

Vorbiam într-o zi despre munca ce-o desfășoară azi și-a desfășurat-o și în trecut studentimea rusească pentru ridicarea țărânimii. Căci numai admirație li-se cuvine acelor, cari nu s'au sfiit să lase hainele de universitar, să îmbrace hainele țaranului și să umble din sat în sat îndrumând și împărțind cărți partea cea mai mare tipărită de ei prin pivnițele Moscovei.

— Dar, dvoastră, studentimea română din Ungaria, — mă întrebă prietenul meu, — ce faceți, pentru ridicarea poporului dela sate, și mai ales pentru trezirea lui la conștiința națională?

Poate niciodată n'am simțit mai dureros rușinea unui răspuns decât în clipele acestea, mai bine să nu-i fi cunoscut niciodată, decât să mi-se pună întrebarea asta. Răspunsei abia după o tăcere, par'caș fi rostit o osândă:

MOBILE

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
suflegerie
loculațe, garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

— Nimic.

— Dar în trecut?

— Dragă, în trecut s'a făcut mai multă ispravă. Noi cei de azi știm cere burse, știm sta zile întregi în cafenelele Budapestei jucând biliard și mergând la universitate numai când ne plictisim, știm declama o românească primitivă la toate prilejurile, știm cerși colovii gratuite din limba română dela profesorul Alexici fără să fi fost la cursuri, — fără colovii ne pierdem bursele, — și știm furniza comitetului național român telegrame și adrese de aderență ori de câte ori are nevoie ca să amuțască anumite glasuri nemulțumite din opinia publică.

N'au mai zis nimic prietenii mei. Prea mă văzură mâhnit. Incepură să discute despre „L'Ōiseau Bleu” a lui Maeterlinck, reprezentată de Antiașadată la Moscova; și conversația se abătă pe alt tărâm.

Și par'că-i o fatalitate ca anumite tipuri pe cari le urăști cu toată părțiceaua sufletului tău, să le întâlnești pretutindeni. Tipul omului tânăr care nu are altceva de lucru decât să cheltuiască nebunește truda și agoniseala părinților săi, l'am văzut în multe părți. Aici în Gleichenberg însă îl văd în ediție românească, dar scos din fabrică ungurească. Cu pălăria mică, proprio dandy-ilor ovreo-maghiari din Budapesta, cu capul împins din grumazi înainte, după moda aristocratică, cu baston subțirel măciucat în mână, cu care lovește într'una pantalonii largi englezești, îl vezi când aruncându-se înainte, șoptind ceva la urechea unei oveice și rizând apoi parvenit, când rămânând îndărăt să aștepte pe alta; când conducând pe una cu părul roșcat la cofetărie, când alergând singur și fluierind ca să atragă atenția. Căci dumnealui a venit la Gleichenberg să se amuzeze. Iar când mergi undeva să te amuzezi, cu toate că ai fi român, nu se cuvine să te oprești să dai o bună mină și să stai o clipă de vorbă cu cei vre-o zece Români pe cari îi vezi aproape pururi laolaltă și-i auzi grăind românește. Tu ești doar din altă țară: ai căzut la toate examenele și te-a trecut atât tău cu bani, pe când amărîtul acela de student universitar de pe Țara Oltului și-a zdruncinat și sănătatea, ca să se poată susține și să poată câpăta o bursă.

O târgoveții parveniți și decăzuți ce respingători sunt! Că nu introducem noi legea de pe vremea revoluției franceze, în înțelesul căreia averea părinților bogăți, ai căror copii sunt dovediți de inutili și incapabili de progres, nu va fi moștenită de copii, ci de comunitate, care are s'o încrebunțeze spre creșterea adevăratelor talente și forțe de cultură. Câte suflete alese s'ar fi mâhnit, căți P. Iorgovan și Popovici-Bănățeni ar fi răpat de ghiarele boalei de piept, cu banii pe cari anumiți descreeați îi zvârle ca să se facă plăcuți oveicelor de pe la băi!

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înțeles încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască să înțelesă și să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemena sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce le datoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Dela frații din America.

Ziarul „Uniunea” al fraților noștri din America, publică din peana d-lui N. C. Zamfirescu un judicios articol asupra vicții fraților noștri emigrați. Reproducem o parte din el, căci ea ne înfățișează o icoană a sbuciumului lor din străini și o pildă bună a îndrumătorilor lor culturali.

Poporul nostru venit în America, grație firei moștenite de acasă e împins și aici de toate părțile.

Acasă nici n'a pus mâna cel puțin pe o istorie bisericăscă, ca să cunoască trecutul bisericilor noastre românești din Transilvania și Ungaria, n'a citit istoria Românilor, ca să aibă idee mai lămurită despre originea noastră și despre luptele ce s'au purtat pentru apărarea intereselor naționale față de neamurile cari căutau să ne potopească din lista altor neamuri. Și totuși cu astfel de oameni se începe a se discuta subțila chestie a socialismului pe baze internaționale. Când o parte din Români noștri nu știu să definească încă cuvântul „Național” începi să-i toci la ureche de internațional, începi să le scâlțiezi mintea dela loc, cu lucruri pe cari nu le pricep, și nepricepându-le le introduci în minte necunoscuta otravă de cosmopolism, în timp ce ei nu știu ce e Naționalism.

Se începe lucrul dela coadă și aici în America. O seamă de sfătoși discută chestii internaționale, fără să-ți fie în stare să-ți lămurească istoria națională. Duc campanie contra religiei fără să discute, fără să lămurească trecutul bisericii creștine. Vrea înfrățire cu oarei și cu ungurii, fără să lămurească ce suferim noi din partea Ungurilor, chiar socialiști fie ei și ce suferă comerțul românesc din partea oarelor din România, ori cât de democrați sunt ei. Se cântă „Internaționala” în vreme ce Românul nostru nu știe încă însemnătatea imnului „Deșteaptă-te Române”.

Se pun în circulație broșuri cu înțelesuri subtile și obscure, idei despre socialism, comunism impestrițat cu anarhism, se fărîmă nimbul lui Hristos, se detronizează credința, se propagă solidaritate în muncă de câtră mulți din aceia cari pentru o asigurare de traiu mai omenesc aruncă sabia și tradează cauza.

Înainte a acestor feluri de oameni, un Traian, Mihaiu Viteazul, ori Ștefan cel mare, un Eminescu sau Iorga, un Vlăbuță sau Goga, sunt un fel de păpuși pe lângă un Carol Marx.

De-o parte unii se trudesă să deștepte simțul național la Români, de altă parte alții îi tîmâiază cu teoriile social-democrate fie isvorite din creșterea unui Român, sau al unui Neamț, fie și al unui Ovreu.

Întotdeauna am voit să deșteptăm în Români cunoștința despre dreptul la o viață cinstită ca muncitori. Și dacă e vorba pot lua pildă dela Americanii în mijlocul cărora trăiesc în ce privește organizația.

În timp ce guvernul unguresc caută pe toate căile să șicaneze cultura românească, în timp ce presa iudovită din Ungaria ține isonul acestui guvern, aprobând toate nemerniciile, o mână de apostoli de felul celor de mai sus, ne îndeamnă să dăm mâna cu Ungurii și cu Evreii ca să mântuim muncitorimea, mă rog că altfel nu se poate.

Și ne mai mirăm că nu înaintăm cum ar trebui. Nu trebuie să ne mirăm căci așa e firea noastră. Va mai trece încă apă pe vale, până se va deștepta și spiritul critic între Români, ca să știe să poată să-și formeze judecata dacă cutare scriere sau cutare sfat e spre folos sau nu, să știe cam ce scopuri urmărește un orator, când ține o vorbire frumoasă, un orator când dă publicului o carte.

Până atunci însă o să mai trăiască mulți după urma

prostiei noastre, cum au trăit și până acum. Până nu vom căuta să răscolim trecutul, să ne cunoaștem istoria originii noastre, nu ne vom putea da încă seamă, ce însemnează cuvântul „Român”.

Regicidul din Belgrad.

— Destăinuirile lui Novacovici. —

Ziarul „Tribuna” din Belgrad a început să publice destăinuirile avocatului Ița Novacovici, părtaș în complotul care a pus capăt zilelor regelui Alexandru și a reginei Draga și sfârșit dinastiei domnitoare a Obrenovicilor (11 Iunie 1903).

De notat este faptul că aceste destăinuiri se publică tocmai în „Tribuna”, care a fost susținută de cabinetul lui Pasic și care a apărut cu multă energie pe fostul moștenitor al tronului actualului rege. De asemenea merită să fie observat și faptul că aceste destăinuiri se fac tocmai acum când regele Petru își mărită fiica după un prinț rus și când se apropie vizita lui la curțile din Viena, Berlin și Paris.

Din cele publicate reiese că nemulțumirile împotriva tânărului rege Alexandru erau mari cu mult înainte de data fatală de 29 Iunie 1903, dar că la început nimeni nu se gândea că prin ucidera lui să aducă un serviciu lui Petre Karagheorghevi. Numai după ce ministrul de interne Gheorghe Ghencici, a fost condamnat fără să fi fost vinovat și după ce Ița Novacovici, soțul ministrului, s'a hotărît să pună la cale complotul, atunci se prezintă din partea lui Petru Karagheorghevi locotenentul Anton Antici, nepotul lui G. Ghencici și-i propune lui Novacovici să lucreze în înțelegere cu actualul rege Petru și în folosul lui. După câteva peripecii Novacovici primește propunerea și intră direct în legătură cu Petre Karagheorghevi. Mai târziu la consfăturile ținute ia parte și fostul prim-ministru Iovan Avacumovici, a cărui fiică a fost chiar atunci logodită cu unul din nepoții regelui Petru.

Afară de aceștia doi, la facerea planului de răsturnare au mai luat parte încă și colonelul Masin și bancherul Peme.

După ce în principiu conducătorii conjurației s'au înțeles, locul de întâlnire pentru fixarea amănunțelor a fost schimbat dela Geneva la Viena, unde actualul rege a fost de două ori spre a se întâlni cu Novacovici.

Printre condițiile impuse regelui Petru, pentru ajutorul ce i-se dă spre a veni la tronul vacant, era și aceea ca toți ofițerii din conjurație să fie avansați și protejați, lucru ce se împlini după executarea lui Alexandru Obrenovici și a reginei Draga.

Până acum Novacovici, avocat cu multă vază înainte de regicid, a publicat numai atât din destăinuirile sale, dar promite că le va continua.

O întrebare legitimă ce se pune este aceea de a se ști, care este cauza destăinuirilor făcute.

Se zice că nu poate fi alta, decât scăparea financiară a lui Novacovici, care dela 1903 merge din ce în ce mai mult spre sărăcie, întru cât și-a pierdut cu totul faima de avocat.

Incepând publicarea memoriilor sale, se spune că el nădăjduiește să i-se răscumpere tăcerea cu mult aur, care l'ar pune la adăpostul nevoilor zilei de mâne.

„S e a r a”.

Ocazie de cumpărat mobile!

În cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely după la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

In jurul lui Tolstoi.

Anul acesta printre numeroasa lume străină, care și-a petrecut primăvara sub cerul senin al Italiei, pe malurile dulci ale insulei Lido, a fost și pictorul A. V. Moravov, care e cunoscut în Rusia prin celebrul său tablou „Decabristii”, și care mai apoi după spusele Sofiei Livovno Tolstoi, a reușit să facă cel mai desăvârșit portret al lui Tolstoi, portret care după moartea scriitorului a fost reprodus și vândut în sute de mii de exemplare.

Petrecându-și timpul pe plaja încântătoare a insulei și sub dogoreala moleșitoare a soarelui de primăvară, Moravov își aducea aminte cu drag de zilele petrecute la Iasnaia Poliana, când, contrar obiceiului, Tolstoi s'a oferit singur să pozeze.

O parte din impresiile sale, pictorul le-a scris și comunicat presei ruse, din care le culegem și noi pentru cetitorii noștri.

— Încă pe când eram pe băncile școlii zice pictorul Moravov, voiam să fac portretul lui Tolstoi. Și aceasta nu din cauză că el era o personalitate universală, ci din pricina adâncii impresiuni ce mi-a lăsat-o prima vedere a acestui mare om.

Cu toate acestea anii treceau și dorința mea nu se traducea în fapt, rămânând tot dorință. Nu mă puteam apuca nici odată se fac măcar o schiță cât de sumară a lui Tolstoi, pentru că mă stăpânea un fel de toamnă ca de ceva necunoscut. Și această nehotărâre de a mă apuca de lucru creștea cu atât mai mult, cu cât în cursul anilor numărul portretiştilor lui Tolstoi a devenit atât de mare încât nu-i mai puteai distinge și nici scriitorul nu mai avea răgaz din pricina lor.

Portretiştii într'atât plictisiseră pe Tolstoi cu cererile lor de a le poza încât acesta ajunsese să se teamă de a mai da cu ochii de vre-un pictor.

Intr'o zi contesa Sofia Tolstoi mă invită la Iasnaia Poliana, ca să le fiu oaspete pentru câteva zile, dar nu uită să adauge foarte stărui-tor:

— Însă, pentru Dumnezeu, numai ca simplu prieten. Lew Nicolaevici, rămână vorba între noi, nu poate mistui pe pictori...

Lucrul acesta îl știam mai de mult, și de aceea n'am fost de loc jignit, cu toate că contesa căuta un suris de încurajare să repare efectele rele ce le-ar fi produs.

Singurul pictor iubit de Tolstoi și cu care a avut cele mai dese întâlniri a fost Nicolai Nicolovici Ghe, dar aceasta nu din cauza talentului artistic al acestuia, cât mai ales din pricina erudițiunii sale și a sufletului său apostolesc.

La Iasnaia Poliana am fost cu un an înainte de moartea lui Tolstoi. După o zi de ședere însuși marele apostol îmi propusese să mă pregătesc cu toate cele necesare, ca a doua zi să-mi pozeze.

Lucrul acesta fu atât de surprinzător pentru membrii familiei, în cât nu găsiră cuvinte să mă felicite pentru atențiunea deosebită ce mi s'a dat.

Moravov descrie apoi modul cum Tolstoi lucra și-și petrecea timpul. Totdeauna, în zorii zilei scriitorul se afla la biroul său de lucru. Acolo își desfăcea singur corespondența sosită în cursul zilei precedente și ceea ce cu atențiune toate scrisorile. Acelea care erau neînsemnate rămâneau în totdeauna fără răspuns. Corespondenților mai principali și mai cu seamă țaranilor, le răspundea personal.

Este nemărginit de mare numărul autografe-lor lui Tolstoi, care se găsesc în cele mai săracă-cioase colibe și căsuțe din cuprinsul întregii Rușii. În regulă generală însă răspunsurile erau date de fiica scriitorului, Alexandra Livovna Tolstoi. Câte odată însuși Lew Tolstoi dicta răspunsurile și acestea se distingeau atunci prin frumsețea stilului și prin puterea lor convingătoare.

Printre multele scrisori și diversele cereri primite, unele distrau mult pe Tolstoi. Astfel într'o zi seosește o scrisoare la Iasnaia Poliana prin care un țăran cere 50 ruble pentru ca să se însoare. Nu uită însă să adauge că face pasul acesta nu din dragoste ci din cauză că viitoarea lui soție are 600 ruble zestre. Tolstoi făcu mult haz de sinceritatea țaranului și puse pe scrisoare rezoluția: „fără răspuns”.

Sunt interesante amănuntele pe cari Moravov le dă asupra modului, cum lucra Tolstoi.

Pictorul acesta spune, că înainte de a se apuca de scris, Tolstoi mai întâi privea țintă pe fereastra biroului, apoi repede lua un trap de cărți și în grabă făcea o pasență. Mai privea pe fereastră și apoi numai decât se apuca să scrie.

Seria câte 20 minute, o jumătate oră, o oră și câte odată chiar și două ore neîntrerupt și apoi iarăși privea pe fereastră afară și iar arunca câte o pasență. Dacă n'avea cărțile de joc cu el, atunci în intervale când nu scria, cetea, de obicei cărți străine filosofice. Atunci cetea ținea mult și adesea ori era nevoie să vină cineva să-l cheme la masă, căci altfel toată ziua nu s'ar fi dus.

În privința patimei lui Tolstoi contesa spunea că scriitorul propovăduiește iubirea morții din cauză că el ține grozav de mult la viață.

— Tolstoi, zicea contesa, este pătimaș incorigibil și orice lucru îl face cu atâta pasiune, încât se uită pe sine. Dacă s'apucă să joace la cărți, joacă toată ziua fără să se plictisească; dacă se plimbă călare, umbla toată ziua până ce-l rugam să înceteze; dacă s'apucă de scris sau citit, este cu totul eufundat în acest lucru.

Dar Tolstoi, după spusele lui Moravov, ca bărbat, era și foarte gelos, cu toate că nici odată această gelozie nu și-a manifestat-o. Însă el a imortalizat aceste sentimente în multe pasagii din Ana Keremina, cari sunt tablouri fidele din viața și sufletul său intim.

Însăși contesa își dădea seama de acest lucru și astfel se explică cum, cu toată marea avere a lui Tolstoi vreme îndelungată contesa n'a fost în străinătate, iar la Petersburg se ducea foarte rar.

Mulți ani Sofia Tolstoi nu s'a mișcat de loc din Iasnaia Poliana și nu mai Tolstoi se ducea singur la Tula, când avea nevoie să cumpere haine soției sale. Lucrurile acestea sunt mărturisite și de contesă în memoriile sale.

Amintirile pictorului Moravov, scrise sub cerul cald și liniștit al Italiei, care contrastează atât de mult de acela al Rusiei, capătă sub forma cu cari sunt redată și sub religiozitatea de cari sunt stăpânite, importanța destăinuirilor unor închinători întorși dela locurile sfinte.

Marile serbări din parcul Carol I (Filaret) (28—30 August).

(Continuare.)

9. Asaltul dela Grivița.

Ziua de 30 August este aniversarea cuceririi Griviței, a unui steag și tunuri în gloriosul războiu dela 1877. Cea mai tare redută turcească căzu atunci în mâinile vitezei armate române.

La serbările Ligoii, în această zi de 30 August se va reprezenta de către armata noastră în parcul Carol I pe locul ce se află între turnul lui Tepeș-Vodă și bateria dela Calafat, asaltul de atunci, când vom vedea și noi momentele, peripecțiile și svîrcolirile prin care trec donăarmate în luptă decisivă, când vom simți și noi fiorii unui asalt așa de crâncen.

Spectacolul va fi foarte bine privit de toată lumea ce se află în parcu, întru cât va fi luminat cu reflectorul serviciului de geniu al armatei.

10. Cabaretul artistic.

O altă surpriză ce se pregătește la serbările acestea este splendidul *cabaret artistic*, organizat

de artistele Teatrului Național. Aripa stângă a pavilionului regal va fi neobișnuit de luxos decorată.

Vor servi numai artistele și artiștii Teatrului Național. Următoarea schiță de program o credem suficientă pentru a se convinge ori cine dă ce va fi în acest pavilion.

Versuri: Dnele Aristizza Romanescu, M. Filotti, M. Giurgea, Olimpia Bârsan, Tina Barbu, Dnii C. I. Nottara, P. Liciu, N. Soreanu, N. Gri-gorese, C. Belcot, Al. Mihalescu, Bârsan, Bukandra, Tancovici, etc., etc.

Romanețe și cuplete: Drele Lucretia Brezeanu, V. Micioara, El. Teodorescu-Leonard, Locusteanu, M. Fărcășanu, Virginia Ioncescu.

Dnii Leonard, Foleseu, Costescu, Ciucureanu, Maximilian, Carussy.

Gronică externă.

Rezolvirea conflictului marocan. După cum se prevăzuse de mai înainte, conflictul marocan dintre Franța și Germania s'a rezolvit în mod pașnic și în aceeași vreme favorabil pentru amândouă, cu toate profeciile întunecate ale pretinsei lui „diplomat” al ziarului „N. Fr. Presse” care spunea mai zilele trecute că un război între Franța și Germania e neînălăturabil. Desbaterile premergătoare rezolvirii s'au încheiat pe deplin și amândouă reprezentanții — Cambon și Kiderker-Waechter — au rămas de acord asupra punctelor de înțelegere formulate de Franța, lăsând ca rezolvarea definitivă — din punct de vedere economic — a conflictului să urmeze în rostimpul până la 10 Octombrie când se vor întruni corpurile legislative ale Germaniei.

După cât scria ziarul parizian „Temps” Germania și-a redus toate pretențiunile la câteva concesii miniere, pentru care va trebui să plătească Franței despăgubiri, iar ce privesc drepturile sale de supremație în Maroc, au fost cedate printr'un mic adaus de proprietate în coloniile germane din Congo. Astfel s'a încheiat și această pagină care amenința cu un război menit să prămejduiască echilibrul Europei. Rezolvirea noastră coasă a acestui conflict este de a se mulțumi amânduror state și în primul rînd Germaniei, care nu putea găsi nici o despăgubire în Marocul sărac, pentru cheltuielile monstruosului război ce era pe cale să se încingă.

Desavantajele acestui război pentru Germania s'au somnlat chiar de pe acum, și în urma alarmării opiniei publice a suferit deja o pierdere economică însemnată, căci nu mai puțin de 20 milioane, capital francez a fost retras de pe piața Germaniei, cu toate că nu se știa nimic sigur despre izbucnirea războiului.

Natural că rezolvirea defavorabilă a conflictului, ar fi însemnat pentru Germania o puternică criză economică, a cărei sfârșit se putea aștepta numai în paguba ei.

Declarațiile războinice ale lui Delcassé.

Paris se anunță: Ministrul Delcassé a spus un ziarist că nu a azistat la parada maritimă și o demonstrație națională pe mare.

Dacă ași da acum ordin de plecare — a spus centuat ministrul — n'ar trebui decât un sfert de oră pentru ca toate dispozițiunile necesare să fie luate.

Echipagiile vapoarelor tip Dauton nu sunt încă complete. Le-aș fi putut completa cu un rîntă, dar n'am vrut să urmez exemplul Germaniei care a aranjat să ia parte la parada dela Kiel și vapoare tip Dreadnought cari nici experiența necesare nu le-au terminat încă.

Asupra flotei a treia franceze ministrul exprimă că nu este la înălțimea timpului, și împarte această soartă și cu flota a treia a națiunii.

Maidt și Schrod

Arad, Piața Andrásy 17. Casa Reinhart.

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie.

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Paradesii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

INFORMAȚII.

ARAD, 8 Septembrie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme răcoroasă, fără ploi.

Temperatura la amiazi a fost de 25.2 C. în Budapesta, de 29.8 C. în Arad.

— **Un nou caz de holeră în comitatul Pozsony.** În comuna Süly, unde zilele trecute muriseră de holeră un plugar și mamă-sa, s'a ivit un nou caz de holeră.

O fetiță care locuia în casa în care bolise plugarul s'a îmbolnăvit subit. Semnele indică holeră.

— **Mona Lisa — găsită?** Ziarul parizian „Le Soir” este informat că la Lyon au fost arestați doi automobiliști, la care a fost găsit tabloul „Mona Lisa” a lui da Vinci. Arestanții declară că tabloul găsit la ei este numai o copie după cebrul tablou dipărut din Louvre.

— **Serbările ligei „Emke”.** Se anunță din Cluj: Azi și-au luat începutul serbările ligei de maghiarizare „Emke”. În locul arhiducelui Iosif, care a fost împiedecat de boală, a sosit ca să reprezinte pe domnitorul la serbări ministrul de instrucție, contele Ioan Zichy. Partea cea mai mare dintre oaspeți au sosit încă cu trenurile de seară. Între cei sosiți sunt contele Apponyi, secretarul general Kálmán Gusztáv, fostul prim-ministru Széll, șef-redactorul lui „Budapesti Hirlap” Rákosi, deputații Dániel și Hentz. Orașul Budapesta încă se reprezintă la serbări prin delegatul special Almády, consilier comunal al Budapestei. La gară sute de oameni au așteptat sosirea oaspeților. În numele comitetului organizator, ajutorul de primar al Clujului Fekete-Nagy, a rostit cuvântul de bun sosit. I-a răspuns Széll, făcând declarația că Clujul e una din cele mai importante cetăți ale maghiarizmului și că a venit cu dragă inimă la serbări.

Sedinta jubilară, care s'a deschis Vineri, înainte de amiazi la orele 9 și jumătate în palatul ligei jubilaute, a fost deschisă de Széll, care a rostit un discurs mai lung despre organizarea unitară a societăților culturale. După Széll a urmat secretarul Arkay, care a prezentat un vast raport despre activitatea desfășurată de societățile culturale ungurești, deci nu numai de „Emke”. O deosebit de bogată activitate a mai avut liga culturală dela Sud „Demke” (Délmagyarországi közművelődési egyesület) și „Omke”, liga generală (Országos közművelődési egyesület). La sfârșitul raportului său Arkay a prezentat o moțiune în sensul ca toate societățile ungurești, sub conducerea consiliului general cultural „Országos Közművelődési Tanács” să muncească într-o direcție unitară, conform unui plan unitar și vast conceput. Direcția aceasta unitară firește că nu poate fi alta decât: *desnaționalizarea neamurilor nemaghiare cu ajutorul culturii naționale ungurești.*

Falussy Árpád, a citit o conferență despre *cheștina naționalităților*, iar redactorul Rákosi a rostit cuvântul de încheiere. Serbările au avut un ansamblu strălucit.

După amiazi la orele 2 a avut loc un banquet.

— **Comună pustiită de foc.** Din Szombathely se anunță că în comuna Kemesmál a izbucnit ieri un mare incendiu, care abia azi a putut fi localizat.

Aproape toate casele au ars. Peste 250 de familii sunt fără adăpost.

— **Călătoria escadrei române pe Dunăre.** Din Calafat se anunță: În seara zilei de 22 c., la orele 5, a sosit în port escadra română dunăroană, compusă din patru monitoare, opt vedete și trei canoniere.

Escadra este sub comanda dlui comandor L. Spiropol și vine din T-Severin. A stat în raza portului până a doua zi la orele 6 dim. când și-a reînceput călătoria înspre Galați. O parte din ofițerii marinari au debareat în oraș, petrecând un timp în mijlocul ofițerilor garnizoanei locale.

— **Trecerea canalului Mânecii înnot.** Din Londra se anunță: Dela 24 August 1875 când căpitanul Webb a trecut înnot canalul Mânecii și până astăzi nimeni n'a mai reușit să-l treacă.

Ieri la orele 10 și 15 m. a plecat înnot dela Dover Burgess William Thomas, care a ajuns

astăzi la Cap Grisez lângă Calais la orele 10 și 30 dimineața.

Burgess a parcurs în 24 ore și 15 m. Căpitanul Gebb parcurse această distanță în 21 ore și 45 m.

Din 1904 și până în prezent Burgess a încercat de 11 ori să treacă canalul Mânecii înnot, dar n'a reușit, ceva mai mult odată era să se înece, deoarece își pierduse conștiințele.

Burgess e de meserie fierar din Paris, născut în America.

— **Foamete în China.** Se anunță din Shanghai că din cauza inundațiilor în China bănuie o foamete îngrozitoare. Sunt temeri de dezordine.

Numărul morților de foamete trece peste o sută de mii.

Mai multe milioane de oameni s'au refugiat în munți și se alimentează cu rădăcini. Numărul morților este și mai mare din cauza ciumei.

— **Primejdia holerei.** Secția sanitară a ministerului de interne a lansat ieri un comunicat în care se spune că în capitală nu s'a mai semnalat nici un caz de îmbolnăvire între simptome holerică, cu toate acestea mai mulți bolnavi se află sub îngrijire medicală. În Ujpest s'a semnalat un nou caz de holeră. O familie întreagă; tata, mama și trei copii, dintre cari cel mic trage de moarte, au fost internați la spital. Pe lângă aceștia mai sunt câteva cazuri izolate cari sunt puse sub auspiciu medicale.

Un lucrător dintr-o fabrică din Ujpest făcând drumul pe Dunăre până la Palanca s'a îmbolnăvit de holeră și a fost imediat internat la spital.

De-a lungul Dunării — observatoarele medicale instituite acum un an — din ordinul ministerului și-au reînceput activitatea.

— **Un nou izvor de gaze în Ardeal.** Se anunță din Săcuime că pe moșia dela Imecsfalva a fost găsit un izvor de gaze. Această descoperire a fost comunicată institutului geologic din Budapesta cu rugarea ca să înceapă fără amânare sondarea terenului. Izvorul gazos dela Imecsfalva e de o mare importanță, fiindcă în regiunile ostice ale Ardealului până astăzi nu s'au arătat încă astfel de izvoare și mai cu seamă fiindcă orașele din apropiere, Brașovul, Oșorheiul săcuiesc și Sângeorgiul săcuiesc pot să ia un avânt nebănuit adevărindu-se bogăția izvorului.

— **Un nou cutremur la Kecskemét.** Din Kecskemét se anunță: Aseară cătră orele 9 s'a simțit aici un nou cutremur, de data asta fără urmări păgubitoare. Populația înspăimântată a ieșit la stradă și foarte mulți n'au cutezat să se întoarcă în locuințele lor decât în zori. Și-au așternut prin curți și grădini. Cătră orele 3 noaptea cutremurul s'a repetat, cu mai puțină intensitate însă. Aparatele seismografice din Budapesta n'au semnalat acest nou cutremur din inima pusteii ungurești.

— **Logodnă.** Mariți Nuțiu—Petru P. German fidanțați. Sanislău, 5 Septembrie 1911.

Felicitările noastre!

— **Memoriile doamnei Toselli.** „Le Matin” continuă cu publicarea memoriilor doamnei Toselli. Urmarea memoriilor doamnei Toselli conțin amănute asupra relațiilor încordate ce au existat între dânsa și soțul ei.

Autorul povestește că nașterea actualului principe moștenitor al Saxoniei a durat 48 ore. Soțul ei n'a voit s'o lase ca să-și alăpteze singură copiii. El spunea că această ocupațiune nu e demnă pentru o principesă.

La curtea saxonă i se făceau reproșuri pentru puterea sa; locuitorii din Dresda însă o iubeau foarte mult, numindu-o „Louisa noastră”.

Principesa se refugia din viața dela curte în domeniul muzicii, vizitând adeseori opera.

Intr-o zi a îmbrăcat niște haine vechi, și-a pus o cruce roșie și o pălărie demodată în cap și s'a dus la operă, luând loc printre publicul dela galerie, spre a face studii, precum zicea autoarea.

Cu această ocaziune principesa a auzit multe observații puțin măgulitoare pentru persoanele dela curte. Numai observațiile asupra principesei erau favorabile. Autoarea povestește că observațiile acestor oameni simpli o amuzau foarte mult. Ea adaugă că soțul ei ar fi trimis-o la mânăstire dacă ar fi aflat despre această aventură.

— **„Romaneszkú kisaszony”.** Sub titlul acesta gazeta de scandal din Budapesta „A Nap” publică astăzi un nou articol prim despre serbările dela Blaj. Se n'țelege, toate rîndurile fițuiceii jidovești sunt minciuni grosolane dela început până la sfârșit. Se susține de pildă, că dna Romanescu ar fi fost îmbrăcată în port național care simboliza toate provinciile românești, în frunte cu Ardealul, Bucovina și Macedonia. Ce o mai fi și asta? Ziarul de șantaj insultă apoi cum îi vine la gură cultura și neamul românesc. Guvernul, firește, din pricina aceasta nu simte nevoia să-i înfunde gura acestui ziar murdar.

— **Calul dlui Negroponte.** La cursele de cai din Viena, astăzi a câștigat premiul prim de 3000 cor., calul numit „Mocan” al dlui Gh. Negroponte proprietar român.

— **Marș forțat — fatal.** Abia azi a ajuns în publicitate o nouă bravură a unui colonel. În ziua de 24 August regimentul de infanterie 26 din Raab a plecat dimineața la orele 8 spre Héreg. Majoritatea regimentului o alcătuiau rezervești concentrați. Căldura enormă și oboseala drumului erau atât de mari, încât bieții rezervești rînd pe rînd cădeau grămadă. Unul a murit în drum, iar vre-o 335 au trebuit duși în spital.

La marșul acesta forțat n'a asistat nici un medic! Toată asistența medicală o forma un medic-cadet, care nu era în stare să dea ajutor tuturor bolnavilor.

— **Jăfuirea poștei din Budapesta.** Înainte cu câteva săptămâni, în ziua mare, a fost jăfuită poșta din Buda de doi indivizi, cari au dispărut luând cu sine o sumă de aproape două mii de coroane.

Multă vreme toată truda detectivilor de-a da de urmele hoților a fost zadarnică. Acum se pare, însă, că unul dintre hoți a fost arestat. Din întâmplare, poliția din capitală a arestat pe un individ suspect, Pálkás Lános, despre care s'a constatat că a doua zi după jefuirea poștei a cheltuit bani mulți, deși era lipsit de orice mijloace.

Arestat, a fost imediat confrontat cu cele două femei cari erau de serviciu în poșta jăfuită. Ambele au declarat cu multă hotărâre că Pálkás este unul dintre hoți.

În ciuda acestor declarații categorice, Pálkás continuă să spună că este nevinovat.

Pálkás a fost dus în închisoarea tribunalului.

— **Avântul universităților franceze.** „Le Matin” din Paris publică o interesantă statistică despre numărul universitarilor din Franța. În anul 1869 în Franța întreagă erau 9522 de universitari; în 1888 numărul era de 17.630; în 1900 de 29.218, iar azi de 41.190.

Numărul universitarilor francezi s'a împărțit, iar al celor străini s'a înzecit. La 1869 erau 500 de universitari străini, iar azi numărul lor este 5380.

— **Luptele din Persia.** Agenția Reuter află că o bătălie decisivă a avut loc ieri la câteva mile din capitala Teheran. Cauza fostului Șah e probabil definitiv pierdută.

Trupele lui Sardar Arșad, partizanul fostului Șah și compuse mai cu seamă de Turcomani au fost cu desăvârșire bătute: 330 oameni, printre cari chiar Sardar Arșad, au fost făcuți prizonieri.

Trupele guvernului au capturat patru tunuri și au mai făcut o pradă bogată.

Sardar Arșad, care e rănit, va fi executat.

— **Rațe Bete.** Cetim în „America”: Are și Românul nostru o zicală poznască, când spune că: „Umblă ca o curcă biată!” dar până acum n'am auzit pe cineva de rațe bete. Cu toate acestea iacă tot se întâmplă și posne de felul acesta.

Anson Jones, care are o grădină de pomi lângă Girard, O. în săptămâna trecută a adunat de pe jos toate merlele stricate ce căzuseră din pomi, apoi ca să nu fie de pagubă le-a tăiat bucățele, și le-a aruncat la cioporul lui de rațe. Rațele ce e drept s'au îndopat bine cu bucățele de mere, dar n'a trecut mult timp că rînd pe rînd au început să pice jos ameteite.

Bietul farmer intrase în griji că rețele se vor fi bolnăvit, dar un alt farmer care cunoștea posna, i-a spus că rațele sunt bete de mustul morelor și să le ude cu apă că se vor desmetici iute. Iones le-a și dus pe toate în jurul fîntănei aruncând

apă pe ele, și biclele rațe au început să se deștepte din beția lor spre bucuria lui Jones pe de-o parte că n'a rămas de pagubă, iar de pe altă parte de acum avea să știe că și rațele se îmbată și chiar eu must de mere.

Ce vor zice la asta temperanții nu știm încă!

— **Accelerarea dezvoltării organizmului omenesc.** Prin electricitate. Cercurile științifice mondiale urmăresc cu o vie încordare experiențele extrem de importante care se fac în prezent la Stockholm.

Este voba de a se constata ce influență poate avea electricitatea asupra corpului omenesc.

Invățații suedezi au format două grupuri de câte 25 elevi, punând unul să învețe într-o cameră în care sunt permanent expuși la influența curenților electrici, iar altul într-o cameră cu atmosferă normală.

Aceste experiențe durând de mai mulți ani au putut da și oarecare rezultate apreciable.

Anume s'a constatat că elevii cari-și făceau cursurile sub influența curenților electrici s'au dezvoltat fizicește și intelectualicește mult mai repede decât ceilalți.

Asemenea experiențe vor continua în diferite școli și cu late grupuri de elevi spre a se putea ajunge la rezultate precise.

x Pianul este singurul obiect, care pretinde mare băgare de seama la cumpărarea lui. Pentru cameră pianul este obiectul cel mai frumos, cel mai folositor și de aceea este de dorit ca cumpărătorul să se adreseze la o firmă demnă de încredere și nu la firme dubii.

Recomandăm în atenția On. public, magazinul de pian *Heldenberg*, Sibiiu, str. Cislădiei 9 cel mai vechiu și cel mai de încredere dintre magazinele existente din țară, care desface pianele renumitelor fabrici străine.

x **Interesează numai pe părinți.** Cu începerea anului școlar, cumpără copiii ghetă anatomice, cari atât ce privește igiena picioarelor, cât și ieftineala sunt cele mai de recomandat. Se află de vânzare la filiala fabricii de ghetă anatomice *Moskovits*. — Arad, Piața Independenței 18.

ECONOMIE.

In chestia importului carnei în Austria. „*Neue Freie Presse*”, anunță următoarele: Raportorii în ultima conferință au decis ca Austria să îndrepteze privirile spre Balcani și de acolo să importe carnea necesară, renunțând astfel la carnea din Argentina. Cele două guverne se și ocupă cu

planul de a începe tratativele cu Serbia pentru mărirea contingentului de carne.

În trecut Serbia a exportat în Austria 50 mii boi și 200.000 porci grași, iar acum Serbia împreună cu România exportă în Austria abia 27 mii boi și 100.000 porci.

România însă din cei 12.000 boi și 50.000 porci, nu a putut importa nici jumătate.

Din tratativele celor două guverne rezultă că vor să renunțe la carnea din Argentina și să importe carnea necesară din Balcani.

Din Viena se anunță: În cercurile politice se afirmă că vizita baronului Gautsch la Budapesta a urmărit ținta să înduplece guvernul ungar să se învîoască la importul cărnii din Serbia, care ar vrea să înlocuiască carnea din Argentina.

Cele două guverne s'au înțeles să înceapă tratativele cu guvernul Serbiei, admitând — în afară de contingentul fixat în convenția vamală — importul alor 10 — 15 mii de porci și 5000 de vite.

Intrebuințarea cărnei dobitoacelor bolnave. Țăranii au un obicei foarte rău, anume de a tăia vitele bolnave, și, dacă nu le pot vinde, cel puțin le împart de pomană. Dese ori aceasta-i mare primejdie pentru sănătate.

La sate nu cercetează doctorii vitele de tăiat, așa că, dese ori, se taie de cărciumari vite bolnave, cari, dacă ar fi duse la oraș, ar fi ucise și îngropate de vreme ce multe sunt bolnave de otigă, de dalac, de trichină, linți sau alte boli molipsitoare, și omul, numai umblând cu mâna pe ele, se poate îmbolnăvi. Mâncând asemenea cărnuri stricate de boală, omul, în loc să prindă putere, mai rău se îmbolnăvește de friguri de stomah, nemistuire, vărsături, tăieturi prin pânțele și colici.

E de mirat cum săteanul nostru atât de curat la mâncare, se lăcomește când vede o vită bolnavă și o taie; el nu poate ști ce are vita și de aceea face mare păcat vânzând-o la oameni, căci adesea împarte otravă în loc de hrană. Cel mai bun lucru e să ducă vita la veterinar, acesta-i doftor de

vite și va cunoaște boala, de vreme ce a învățat ani de zile lucrul acesta. Veterinarul va cunoaște ce boală e, dacă se poate vindeca ori nu, dacă nu primejdie s'o mănânce, tot el va hotărî. Chiar dacă a tăiat cineva în grabă vita de frică să se piară, tot trebuie s'o cerceteze doctorul de dobitoace, căci va putea spune dacă era să piară de sânge sau de altă boală nemolipsitoare și de ce dacă se poate mânca.

E rău că sătenii n'au încredere în doftori de vite. La oraș oamenii bogați dacă li-se îmbolnăvesc oai scumpe, îndată îi duc la doftor, și mulți îi vindecă, de vreme ce vitele au boli ca oamenii și, dacă le cauți din pripă se vindecă.

Un lucru îl vom spune sătenilor: decât o boală de carne de vită bolnavă, mai bine o oală de fasole. Se poate întâmpla de multe ori să mănânce și să nu se bolnăvească oamenii, nefiind carne de tot otrăvită de boală, dar ajunge să fie odată să te omoare, doar o viață ai, deci „paza bun trece primejdia rea”.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și ...

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petöfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Leon Tolstol.

103

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

După cuvintele acestea, ca și cum ar fi fost obosit de o așa lungă cuvântare, francmazonul se răzîmă de speteaza divanului și închise ochii.

Pierre privi la chipul lui sever, nemîșcat, aproape mort. El ar fi voit să spună:

— Da, viața mea a fost stricată, leneșă împrăștiată!

— Dar nu îndrăzni să-l deștepte pe moșneag.

Francmazonul avea un acces de tușă ruptă și bătrânească; el își chemă feciorul:

— Ei bine, dar cai? întrebă el fără să-l privească pe Pierre.

— Tocmai ni-s'au adus cai, răspunse servitorul. Dar doriți să vă mai odihniți o leacă? adaugă el.

Dar francmazonul își adună pachetele și își încheiă blana. El se adresă apoi lui Pierre, și-i spuse cu aerul nepăsător și politicos:

— Și d-tră încotro vă îndreptați, scumpe domnule?

— Eu... Merg la San Petersburg, zise Pierre cu glasul nesigur. Vă mulțumesc pentru bunele d-tră cuvinte adaugă el; sunt cu totul de părerea d-tră. Dar să nu aveți o părere prea urită despre mine. Aș dori din tot sufletul să fiu așa cum v-ar plăcea să fiu, dar n'am avut pe nimeni care să mă sfătuiască. Veniți-mi într'ajutor, sfătuiți-mă, învățați-mă, și atunci poate că eu...

El nu sfârși, ne mai având putere. Găfăia. Își întoarse fața dela străin. Francmazonul rămase multă vreme tăcut; de sigur se gândea.

— Numai Dumnezeu ne poate veni în ajutor, zise el; dar cât va fi în puterile ordinului nostru, vă vom veni și noi în ajutor, scumpul meu domn.

El își scoase portofoliul și scrise câteva cuvinte pe o foaie de hârtie.

— Vei da aceasta contelui Villarski din Petersburg, zise el. Dă-mi voe să-ți mai dau un sfat: când vei sosi în capitală petrece-ți mai întâi de toate timpul în singurătate. Cercetează-te bine înainte de a reîncepe viața pe care ai dus-o până acum. În sfârșit îți urez scumpe domnule, o bună călătorie.

Pierre ceti numele necunoscutului în registrul călătorilor: el se numea Ossipi Alexievici Bazdieff, și era unul din cei mai cunoscuți francmazoni și martiniști ai acelei vremi.

XIX.

Ajuns la Petersburg Pierre nu prevesti pe nimeni de sosirea sa, nu ieși nicăiri, ci își petrecu în singurătate cetindu-l pe Sfântul Thomas d'Aquin, o carte pe care nici el nu știa cum pusesese mâna pe ea. Dar cetind această carte el înțelegea mai bine plăcerea de a crede în perfecțiune și în dragostea printre oameni, adevăruri care-i fuseseră relevate de francmason.

Intr-o seară, opt zile după sosirea lui Pierre la Petersburg, tînărul conte polonez Villarski, pe care Pierre îl întâlnise în lume, intră în odaia lui cu acelaș aer solemn și oficial, cu care se prezentase pe vremuri și martorul lui Dologhow. Contele închise ușa asigurându-se că era singur cu Pierre. El zise fără să ia loc:

— Am venit să vă fac o propunere. O persoană foarte sus pusă din ordinul nostru a cerut să vă primim înainte de termenul obișnuit și m'a rugat să înțeleg nașul d-tră. Voința acestei persoane îmi este sfântă... Voiți dar a face parte din confrăția noastră, a francmazonilor?

Tonul rece și grav al acestui om pe care Pierre îl văzuse întotdeauna cu sursul pe buze în societatea femeilor celor mai strălucite, îl izbiră pe Bezukhow, care răspunse.

— Da, voesc aceasta.

— Încă o întrebare, conte, zise Villarski, inclinându-și capul; vă rog să-mi răspundeți cu toată sinceritatea: Ați renunțat la vechile d-tră păreri? Credeți în Dumnezeu?

Pierre se gândi:

— Da, da, cred în Dumnezeu, zise el în sfârșit.

— În acest caz putem pleca, spuse Villarski, trăsura mea vă așteaptă.

În tot timpul drumului, Villarski păstra tăcerea. Când Pierre îl întrebă ce va avea de făcut, el îi răspunse numai că alți frați mai demni decât dânsul îl vor supune la un examen, iar el, Pierre, nu va avea decât un lucru de făcut: să spună adevărul.

Când intrară în curtea vastei clădiri unde se țineau adunările lojei, ei urcară o scară întunecoasă și pătruseră într-o mică anticameră unde, fără ajutorul servitorilor își scoaseră blănille. Când intrară în odaia următoare un bărbat ciudat îmbrăcat îi întâmpină. Villarski se apropiă de el, îi șopti la ureche câteva cuvinte franțuzești, apoi se apropiă de un dulăpior în care Pierre văzu niște vestimente, cum nu văzuse încă până atunci. Villarski scoase din dulăpior o batistă cu care îl legă pe Pierre la ochi, apoi îl trase spre dînsul, îl sărută și luându-l de mână, îl duse mai departe.

BEISZ MIKSA fabrică de MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Cața Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Gruber Dezső

Magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj—Kolozsvár.

În fața străzii Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul »Fészl«.

Autăți în diferite soiuri de

PĂLĂRII

pentru domni și copii, albituri, cravate

și toffelul de articole. — Prețuri

modice. — Serviciu conștiincios.

Comandele din provincie se execută prompt și francate.

„VULTURUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Tășnad.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii »VULTURUL« din Tășnad (Tasnád, Jász-Nagykun-Szolnok megye), publică concurs pentru ocuparea postului de

contabil

cu un salariu de 2000 Coroane.

De la recurenți să recere se fie absolvenți ai unei școli comerciale cu examen de maturitate și să aibă praxa deplină în toate ramurile de bancă.

Cererile provăzute cu documentele de necesitate sunt a se înainta direcțiunii până la 10 Septembrie 1911.

Prezentarea în persoană este în interesul candidatului.

Direcțiunea.

In Fiume

e de închiriat sau de vândut un restaurant

(de-a II-a ordine) situat în cea mai bună pozițiune și cu mare consum de bere și vin. Acolo convin și Români. Se recer limbile: română, maghiară, germană — eventual și sîrbă. — Informațiuni dă comerciantul de cafea și tea

F. A. Degan, Fiume.

(Postafiok Nr. 163).

Un candidat de avocat

cu practică, se primește imediat în cancelaria advocațională alui

Dr. N. Ionescu,
avocat, Caransebeș.

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

Faeladási hirdetmény.

Az Aradvármegyei Háromalmás községbeli v. urb. birtokosság a tulajdonát képező Háromalmás község határában a háromalmás-alcslili vasut állomástól mintegy 4 km.-re fekvő körülbelül 254 kat. holdnyi erdőrészen fővön található, 54835 tm³-re becsült, bükk, cser, tölgy és gyertyán mű- és lüzi-fa készlet az 1911. évi október hó 5-én d. e. 10 órakor kezdődőleg Háromalmás község-házánál megtartandó írásbeli, zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen elfog adadni.

Kikiáltási ár, melyen alól az eladás meg nem történhetik 123.626 -, egyszázhuszonhárom-ezer hatszázhuszonhat korona, bánatpénz 12.362 kor.

Az egy koronás bélyeggel ellátott, kellően kiállított és fentjelzett bánatpénzzel — készpénzben vagy óvadékképes névértékben számított magyar állami értékpapirokban, — ellátott zárt írásbeli ajánlatok az árverést megelőzőleg nyújtandók be az árverést vezető bizottság elnökéhez, az árverést megelőző napig postán küldhetők: »Körjegyző, Háromalmás, u. p. Alcslil« címén. — A postán érkező ajánlatok borítékjára reájegyzendő: »Ajánlat a háromalmási urb. erdőre«.

Utó- vagy kellően felnem szerelt illetve a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes árverési és szerződési feltételek Háromalmás község-házánál, az aradi m. kir. állami erdőhivatalnál és a borsosbesi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők, a háromalmási körjegyző által kívánatra megküldetnek.

Háromalmás, 1911. évi szeptember hó 6-án.

Tamó Zsigmond,
urb. jegyző.

Turk Tódor,
urb. elnök.

AVIZ.

La agentura principală din Arad a băncii gen. de asigurare mutuală »Transsylvania« se caută

doi acuisitori (agenți călători)

pe lângă emolumente bune. Ofertul care are să conțină datele referitoare la ocupațiunea petentului de pân'aci și cunoștința de limbă, este a se înainta cel mult până în 15 Septembrie n. agenturei susnumite.

ANUNT.

Subscrisul absolvent al școlii agronomice din Mediaș, caut aplicare la vre-o moșie, pe lângă salariu cât de modest.

Amos Bercian,
Szászváros, Romoszhely-utca 8.

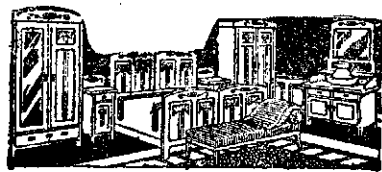
Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi fűmegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u 17.

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrute în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. —

Comandele se efeptuiesc grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Urmașul lui

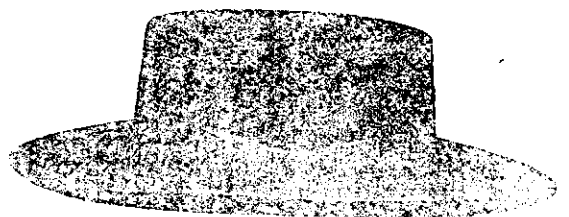
Gustav Novák

păărlier

și magazin de modă bărbătească

Timișoara-Josefin

Strada Ludovic Kossuth No 17.

Cel mai mare magazin de

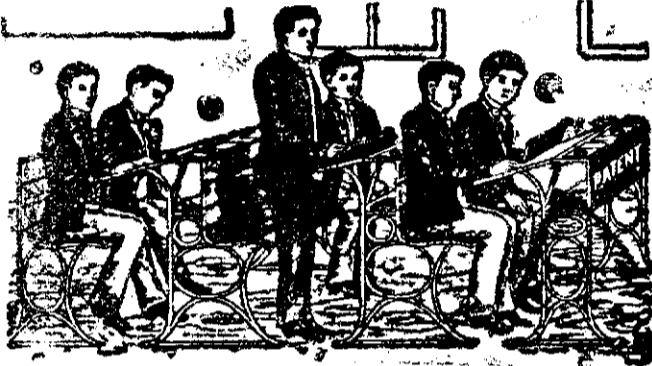
pălării moderne

pentru domni și copii, precum și în articole de modă bărbătească și chipie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu prompt.

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás SándorCluj—Kolozsvar,
Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

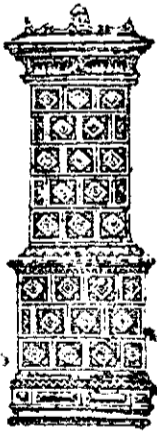
— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Johann Spiler fabricant de
cupatoare de lut.

Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește
pregătirea a ori-ce fel de**cupatoare**descărcare și zidirea vetrelor de fier cu
prețuri convenabile și pe lângă serviciu
prompt și conștiințios.

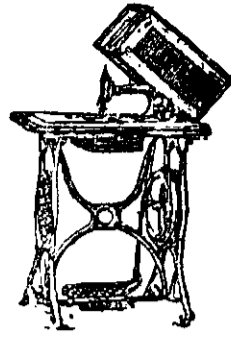
Comandele se execută imediat.

**Haas =
Károly**primul armurar și optician din
Szabadka, Egres-u. (Uri
Kasznó).

Mare asortiment de

arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale
acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot-
felul de reparaturi d arme de orice soi, mașini de cusut, bici-
clete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor
și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios

Leitner Sándor

mechanic și electrotchnic

Cluj—Kolozsvar,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafone
și mașini de scris. — Primește
ori-ce muncă de branșă, precum: în-
troducerea soneriilor, a lumini de
electrice și a diferitelor motoare.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și
Nagyszeben, Kleiner Ring 5. accesorii pentru in-
dustria de cojocărie,
curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. —

Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele Tălpi

Vaché și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe Ață pentru ma-

șină și cusut. Sfoară de cusut

albă și colorată. Tort diferit. —

Pâslă, barchet, pânză, tălpi de

pâslă și asbeth, garnitură de gumă

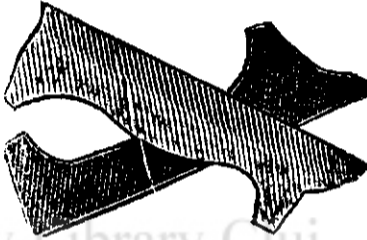
și ciorapi de gumă. Șireturi și

postav de curățit ghețele. Cui

de lemn americane. Calapoade

pentru ghețe și cisme. Cremă

și lac și diferite articole.

STEFAN SLADECK UN.**FABRICA DE MOBILE****VIRSET**

strada

Kudritzker No 44-46

: Cea mai renumită :

mare fabrică

de mobile

din sudul Ungariei

(Vercce).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de planc
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
și mașini de cusut.

P. Bitterbinder

colorator de mătasuri, curăți-
tor chimic de băine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.

Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chimic, orice
haine de dame, domni și copii, per-
dele, pânzături și îmbrăcăminte de
populare. — Apoi spală și calcă orice
lucru de albituri, gulere și mangete.
Comandă din provincie se fac prompt.
Costume bărb. curăță chimic cu 3 cor.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite
catalog și preț-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu
tofelul de recvizite și haine preoțești de
îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot-felul
de iecane sfinte le-
gate frumos cu aur
și mătasă, steaguri,
prapore și altele.

Icoana Mormântul
lui Christos îl face

Fagler László

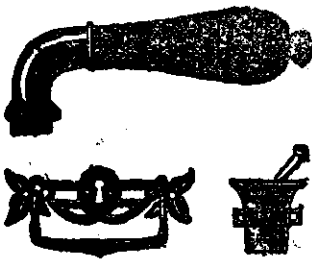
strungar artistic și turnător de metal și
mineraluri.

Szeged, Szent Mihály-u 4.

Pregătește articole de aramă, precum pa-
turi, sfeșnice, sonerii, pipe pentru vin și bere,
pompe primește apoi pregătirea ori cărei

părți de mașini
industriale, tur-
nărie după mo-
del dela simplu
până la lucrările
cele mai com-
plicate.

Cumpărătorilor
vechi — rabat.

Wolf Wostry

atelier pentru garderoba de domni

Nagysszeben, Reispergasse 11.

Recomandă magazinul său
bogată asortat cu stofe de
Sibiu, Brașov, Brünn și stofe
englezești, apoi uniforme mili-
tare, costume englezești pentru
dame; jachete, mantale, după
fazonul cel mai nou pe lângă
garanță, cu prețuri moderate.

Serviciu prompt și conștiincios.

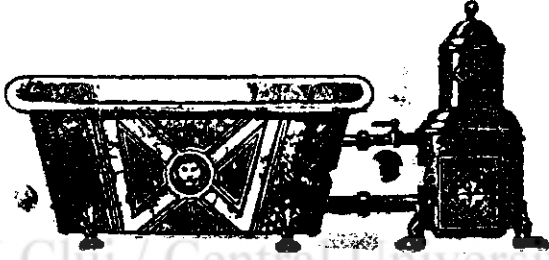
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca
sarkán Krauszer-téle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane
de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat
după cel mai bun sistem (sistem propriu.) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte
edibcteoee e mtal: precum ciubere, ucioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor,
inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și
cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Con-
duct pentru apă, aranjări pentru baie și closete
engleze cu neîntrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

adeverid ca cel mai sigur remediu fără
o injecție, contra pleuoragiilor subite
cronice. O cutie cu instrucția aplicăr
(conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul re-
mediu sigur contra slăbirei și impotenției
funcționale sunt renumitele capsulele în-
tritoare ale Drului Timkó, sticla costă
6 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”

Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

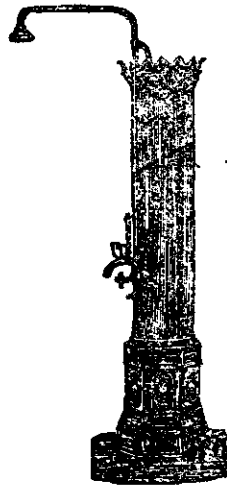
Correspondența să se facă în limba română.

Engelthaller Béla,

Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

În atelierul său se află totdeauna cămine
pentru camera de baie, conform încălzirii
cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii
în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimis gratis și franco.

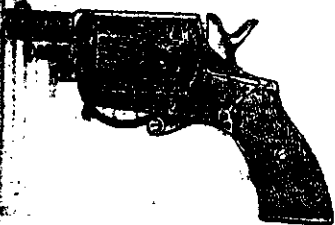

Prima prăvălie de arme din Ungaria de sud.

Lázits Dusán,

Timișoara-cetate, Strada Zápolya 5.

Recomandă depozitul său bogat
asortat în puști de vânat cu
două țevi, puști și pistoale re-
petătoare, revolvere și puști
Flouber și accesorii de vânat.
Reparaturile se fac cu conști-
ențiozitate, prompt și pe lângă
prețurile cele mai moderate.

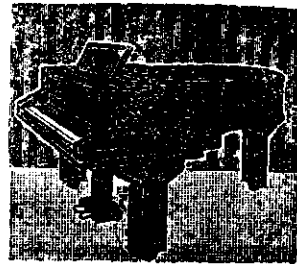
Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul
magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada
Cisnădiei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Întemeiat la anul 1867 ca I-a prăvălie de pianuri
în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și
întrebuințate: pianuri, pianine, harmo-
niuri cu prețurile originale de fabrică.
Sortiment bogat de pianuri de în-
chiriat. — Plătire în rate după dorință.
Pianuri vechi să primesc ca schimb.

GHETE „TURUL”

ELEGANTE, TRAINICE și IEFTINE.

„Turul” fabrică de ghete, societate pe acții, Timișoara.

Depozit general: Arad, Piața Andrásy Nr. 13. (Palatul Minorităților).

Șef-conducător: **Weinberger Ede.**

În fabrică sunt aplicați 1200 lucrători.

Catalog gratuit și franco.

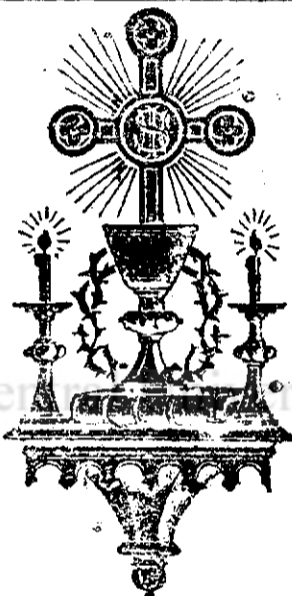
130 filiale în patrie și străinătate.

Blănării !!!

precum: boauri (muff)
tocuri de picioare, —
Jachete, după croiul
englez și francez, ber-
letuieli cu lână, etc.
Reparări și transfor-
mări bune și ieftine
se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár - Josefstadt,
Bem-utea Nr. 23.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bli-
Inflorate, rame p. icoane și globuri, lămpli, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită;
Candele de perete de bronz; Candele argintate;
Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Iosif Mendel

fabricant de mobile în Alba-Iulia
Gyulafehérvár.

Recomandă în atenția Onoratului
public magazinul său bogat asortat,

Serviciu prompt, prețuri
ieftine, garanță deplină.

Cel mai mare Institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz

sculptor și arhitect de altare

Budapest, X., Köbányai-ut 53. (Lângă stațiunea locală
a tramvaiului electric.)

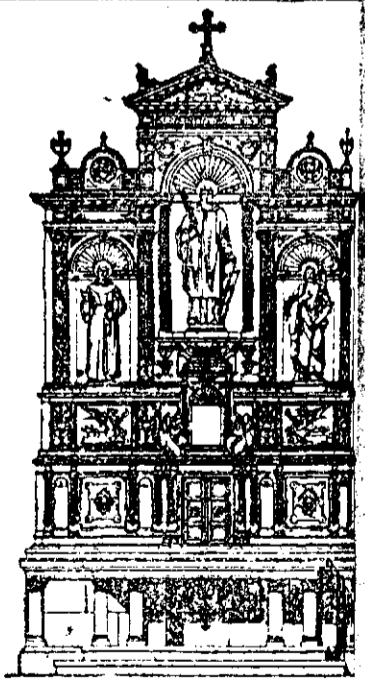
Efectuează tofelul de mobilier de biserică, precum :

Iconostase și altare; statui de piatră și lemn; amvoane
și scaune de spovedanie; sicriul domnului, grotă Mariei
de Lour; cristelnițe, icoane de stațiune; sculptură în
relief sau pictură; străni; pictură de biserică și atare etc.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorește.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratuit. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc oriunde pe cheltuiala mea proprie. — — —

Prețuri moderate. — — — Condiții de plată favorabile.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinările cele mai mo-
derne, cu putere electrică; spală, calcă
și curăță albituri bărbătești și de dame și
tofelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.